

PRENUMERATA WYNOSE
w Kaliszu miesięcznie 400 Mk.
Na prowincji z przesyłką
pocztową 600 Mk.
Zagranicą 1000 Mk.
Cena pojed. egzempl. 20 Mk.

CENA 20 mk.

GAZETA KALISKA

Wiadomości codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEN:
Za 1 wiersz non. lub jego równoważnik
1-3 str. 120 mk., w tekście 150 mk.
Niekolor. 120 mk. drukarnia 70 mk.
Adres Redakcji i Administracji
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. 24 51.
Otwarta od 9-12 i od 2-5 po poł.

Nr 12 (7051).

Niedziela dnia 15 stycznia 1922 r.

Rok XXX

OAZA

Od piątku, dnia 13-go do czwartku, dnia 19-go
r. b. włącznie.

OAZA

:: Dla młodzieży dozwolone. ::

NAPOLEON i M-me SANS-GENE

Epokowy potężny dramat w 6 wielkich aktach ilustrujący życie genialnego korsykanina od pierwszych kroków jego kariery aż do wyspy S-tej Heleny.

W roli głównej
porywająca
SZAMPANSKA

Ellen Richter.

Powyższy obraz okazał się najlepszym i najciekawszym z pomiędzy demonstrowanych o podobnym tle i tytule. Arcydzieło to powinni zobaczyć nie tylko starsi ale ucząca się młodzież i dzieci.

Dyrekcja uprzejmie prosi Sz. Publiczność o zastosowanie się do godzin każdego seansu.

FOCATEK w soboty i niedziele I s. o g. 4-ej, II s. o g. 6.15, III seans o g. 9-ej — w dni powszednie I seans o godz. 6.15, II seans o godz. 9-ej.

Od dnia 12 stycznia r. b.

„Miraz”

Rzeka, która mówi

Dla młodzieży dozwolone;
z cyklu

Żółtego Trójkąta.

W rolach głównych **ZALAMORT** i jego partnerka **ZALAVIE.**

Nad program. Przegląd z dni Henryka III, scena z epki XVI wieku.

Dziś nieodwołalnie
ostatni raz!

Kino

„Słowy”

Liasna 21.

Dziś nieodwołalnie
ostatni raz!

Następca tronu i tancerka

przepiękny dramat w 6-ciu aktach

z **MARJĄ LEY** i **PAWŁEM RICHTEREM** w rolach głównych.

Początek codziennie o godzinie 6-ej wieczorem, w soboty, niedziele i święta o godzinie 4-ej po południu.

Pod dyktando Agencji Kinematograficznej „Cena” w Warszawie.

Ceny miejsc: III miejsce mk. 65, II miejsce mk. 80, I miejsce mk. 105, balkon mk. 155, łoża mk. 200.

— — — — — Od czwartku, dnia 12-go stycznia do środy, dnia 18-go stycznia 1922 roku włącznie. — — — — —

Ostatnia nowość warszawska!

Halina Bruczońska Józef Węgrzyn

w 6-cio aktowym dramacie osnętym na tle prawdziwego zdarzenia stosunków zakulisowych teatrów warszawskich za czasów rosyjskich i t.

Ludzie bez jutra.

Obraz ten niema nic wspólnego z obrazem demonstrowanym o podobnym tytule. U W A G A: Po nim wysiódzaj dźierzawy obrazu ceny miejsc zwykłe.

Doktor

P. KLINGER

Choroby weneryczne i skórne,

przyjmuje codziennie od 4—7, w niedziele i święta od 11—1 Towarowa 3, 1 piętro. 17

Wypiekam i sprzedaję chleb biały i gryzowy w cenie 180 mk. za 4 funty. Bułki 9 mk. sztuka 8 na funt. Z powodu, że wypiekam chleb za miastem, dla wygody ludności otworzyłem liczne filje i proszę uprzejmie je popierać.

J. LIBERSKI

135 Kalisz, Ogrody № 90.
FILJE: Tyniec, sklep p. Smoligi, Wrońska róg Młynarskiej
№ 1 sklep p. Prwuka, Wrocławska sklep pani Kokosińskiej,
Dobrzecka róg Widowa sklep p. Botnerowej, Dobrzecka № 7
sklep p. Morockiego.

Dr. Chrzanowski

specjalista w chorobach kobiecych i położnictwie
przyjmuje teraz osobiście.

Poznań, św. Marcin 45a.

Godziny przyjęć od 10 — 12 i od 4 — 5.
klinika dla kobiet. Telefon 1875. 3245.

Ogłoszenie.

Podaje się do wiadomości zainteresowanych osób i instytucji, że istniejące przy więzieniu Kaliskim warsztaty Działu Pracy więziennych.

1) **przyjmują do reperacji** rowery, prymusy, lampy, naczynia kuchenne oraz wykonują wszelkie zamówienia z zakresu robót blacharskich, kowalskich i mechanicznych,
2) **przyjmują zamówienia** na wykonanie z własnych lub powierzonych materiałów różnych wyrobów bednarskich, jako to: beczek, balii, ceberków i t. p.
3) **przyjmują do tkania** przedzie lniane i bawełniane, wykonując tkaniny rozmaitych deseni według żądanych wzorów.

4) **przyjmują do szycia** bieliznę męską, damską i dziecięcą, oraz płócienną ubranka, bluzki i t. p.

5) **wyrobują** torebki różnej wielkości z własnego lub powierzonych papieru (z makulatury lub specjalnego papieru pakowego),

6) **wykonywują** zamówienia na roboty krawieckie, oraz uskuteczniają wszelkie w tym przedmiocie reperacje i przeróbki,

7) **wyrobują** na zamówienie obuwie wszelkiego rodzaju z materiałów powierzonych, oraz przyjmują reperację,

8) **wykonywują** roboty z zakresu cownożnictwa,

9) **przyjmują** zamówienia na roboty koszykarskie i t. p.

Niezależnie od powyższego Dział Pracy **wynajmuje** więźniów do robót polnych, ładowania lub wyładowania wagonów, do rąba drzewa, przeprowadzek i t. p. oraz **wynajmuje** konie do przewożenia ciężarów, względnie pasażerów.

Magazyn Działu pracy posiada na składzie:

1) Chodniki kolorowe lniane,
2) Łótno lniane niebielone, niedające się do wyrobu worków, sienników, ścierek i t. p.
3) Słomianki,
4) Torebki ze starego papieru,
5) Nasiona cebuli w wyborowym gatunku,
6) Wszelkiego rodzaju postronki i sznury,
7) Kosze walczone i t. p.

Jednocześnie podkreśla się, że wszelkie zamówienia wykonywane są punktualnie i sumiennie po cenach bardzo przystępnych według tabelki, ustalonej przez Centralny Wydział Pracy Więziennych przy Ministerstwie Sprawiedliwości.

NACZELNIK WIĘZIENIA W KALISZU.

Dymisja Brianda.

Przesilenie gabinetowe we Francji.

PARYŻ. W następstwie rozpraw w izbie gabinetu podał się do dymisji. Agencja Havasa donosi: Briand, po złożeniu oświadczenia w izbie w której uzasadniał stanowisko, zajęte w Cannes, udał się do pałacu Elizejskiego, aby zgłosić dymisję gabinetu.

PARYŻ. Briand podał się do dymisji. Utworzenie nowego gabinetu powierzono ma być Poincarému.

PARYŻ. Prezydent republiki Millerand przyjął dymisję, złożoną przez Brianda.

Skład sejmu wileńskiego.

WILNO. Według dotychczasowych obliczeń z poszczególnych list wejda do sejmu następujący posłowie:

Centralny Komitet Wyborczy: arcybiskup Hryniewicz Engel, Zwierzynski, ksiądz Olszański, Brzostowski, Surwillo, Raczkowski, Fedorowicz, Solowiej, ksiądz Maciejewicz, Czarnowski, Jasiński, Bukraba, ks. Kulesza, Dubicki, Okulewicz, Falewicz, Karnis, Klejewski, Mickiewicz, Kazimierz, Mejnarowicz, Zieliński, Czechowicz, Kłyszewski, Łowkis, Bergman, Orcho, Czerwinski, ks. Balaban, Zimnowicz, Sopoćko, Wedelko, ks. Szurkowski, Lepusza, ks. Moroz, Haraszewicz Rauba, ks. Pięciuk, Lisowski.

Rady Ludowe: Jackiewicz, Janikowski, Piotrowski, Achramowicz, Łozowski, Maciejewicz, Burak, Greczanin, Hernacki, Szwabowicz, ks. Grabowski, Małowieski, Marcinkowski, Dziekacz, Łokuciejewski, Chomiczewski, Rutkowski, Wejcinowicz, Zakrzewski, Kulesza, Zalewski, Speriński, Subotowicz, Gasparaniewicz, Rożnowski, Kozłowski, Horowicz, Zebrowski, Kijewicz.

Demokraci: Abramowicz, Jankowski, Ostrowski, Waszkiewicz, Nusbaum, Uziembło, Szeptunowski.

„Piast”: Pietkiewicz, Mickiewicz Antoni, Swiechowski, Przewłocki, Mickiewicz Andrzej, Krzyżanowski, Wojnicz, Piłsudski Jan, Stanisław, Adamowicz, Wędiagowski, Baranowski.

„Odrodzenie”: Helman, Halko, Sawicz, Karnicka, Trapsza, Maszczyk, Mickiewicz Stefan, Stefanowicz, Polak.

Socjaliści—P. P. St.: Zasztowt, Bagiński
Posłowie z 6 list lokalnych okręgu Brześciańskiego na razie nieznan.

Według zawodu skład sejmu przedstawia się jak następuje: duchowni—9, dziennikarze—7, prawnicy—9, inżynierzy, technicy—3, lekarze—3, agitekarsze—2, nauczyciele—4, handlowcy—2, kolejarzy—3, urzędnicy 6—7, felczery—1, przesił sejmików—2, wojskowi 2, dyrektor—banku—1, studenci—2, agronomi—2, rolnicy ziemjanie—49.

Trzęsienie ziemi w Sycylii.

RZYM. Jak donoszą z Sycylii, miejscowość San-Fratello pod Messyną uległa strasznej katastrofie trzęsienia ziemi. Spustoszenie, wywołane katastrofą, jest niedoopisane. 5,000 mieszkańców pozostało absolutnie bez dachu nad głową. Wszystkie bez wyjątku zabudowania runęły w szczeliny, jakie się utworzyły w momencie katastrofy. Zniszczone zostały m. in. katedra oraz

6 innych kościołów. Dzięki szybkiej pomocy oddziałów wojskowych życie postradało przy katastrofie bardzo niewiele osób. Cała okolica przedstawia wstrząsający obraz. Rząd przeznaczył 140,000 lirów na potrzeby niesienia pierwszej pomocy. Budowane są baraki dla bezdomnej ludności oraz przysyła się transporty środków na pomoc oddziałów wojsk technicznych.

TELEGRAMY.

Raymond Poincaré na czele gabinetu francuskiego

PARYŻ. Poincaré otrzymał misję utworzenia gabinetu.

Ułatwienia przy płaceniu daniny

WARSZAWA 14. Ministerjum skarbu opracowuje w dalszym ciągu szereg sposobów ułatwienia przy obecnym ściąganiu daniny.

Chodzi o to, aby z jednej strony kasa państwowa otrzymała jaknajwiększą pomoc ze strony społeczeństwa, z drugiej, aby społeczeństwu ułatwić spełnienie jego obowiązku.

Zniżka cen nabiału w Warszawie

WARSZAWA 14. W związku z panującym ciepłem jak też i z powodu wstrzemięźliwości konsumentów spadły dość znacznie ceny na nabiał, zwłaszcza na masło, które z 1300 (grudzień) spa-

dło już na 900 i 800 marek za funt. Poprawił się również jego smak i gatunek.

Staniało również dość znacznie mleko i żaczki naja się też tu i owdzie pokazywać świ że nie wapi nowane jajka.

Dwa napady bandyckie w śródmieściu Łodzi

ŁODZ 14. W środę o godz. 7-ej wiecz. do zam. przy ul. Pomorskiej Nr. 17 niejakiej Poznańskiej weszło dwóch mężczyzn i jedna kobieta. Jeden z przybyłych stał przy drzwiach, zaś drugi groząc Poznańskiej, że je przetrznie nożem gardło, rozpoczął plądrowanie mieszkania. Przetrząsnawszy całe mieszkanie, bandyci zrabowali różnych rzeczy i kos. towności na sumę dwóch milionów marek i zbiegli.

W czwartek pomiędzy 11—12 w południe do mieszkania Anny Zak przy ul. Piotrkowskiej 133 zapukał ktoś we drzwi. Gdy otworzono do mieszkania weszło dwóch mężczyzn, którzy przedstawili się jako kontrolerzy z elektrowni. Następnie mniemając kontrolerzy rzucił się na właścicielkę mieszkania Annę Zak, związał ją i groząc rewolwerami zrabowali gotówką 51000 mk.

być podane w ciągu dni 30 od chwili ogłoszenia. Usta wy, proponowałem Radzie miejskiej zawładnąć o tem mieszkańcom, chcących korzystać z ulgi, aby mogli przygotować sobie odpowiednie zaświadczenia.

Przeciwko temu, rzeczywiście wystąpił dwaj mówcy z lewicy i dwaj z prawicy. Pierwszy z ci, co żadnych podatków nigdy nie płać, a żądała by nakładać jak największe na tych, co płać. Tym zupełnie się nie dziwię. Działali podług swego planu politycznego. Lecz dwaj drudzy—skończeni prawnicy wystąpili z patoso wymi mowami o obowiązkach obywatelskich, nie za znającymi się z ustawą, co gdyby uczynili napewno poparliby mój projekt tem więcej, że skarb nie by na tem nie stracił, ponieważ straty z ulgi indywidual nych pokryte być muszą przez innych płatników.

Związek Ludowo-Narodowy zapytuje w końcu w nader katagorycznej formie, jakim prawem bez porozumienia się z nim robiłem starania o ulgi dla Kallisa. To żądanie nie wytrzymuje żadnej najpobliższej nawet krytyki. Do Związku Ludowo-Narodowego nigdy nie należałem, należeć nie będę. Występowałem w imieniu Związku Przemysłowców, nad którym na szczęście Zw. Lud. Narodowy jeszcze swych skrzydeł opiekuńczych nie rozciągnął. Jeżeli zaś Zw. Lud. Narodowy nazywa nieszczęściem, że głosowałem za mną do Rady Miejskiej, to niechaj wie, że większym nieszczęściem jest piastowanie godności Radnego, w tych warunkach, gdy frakcje myślą o swych interesach partyjnych, a nawet często osobistych, a nie troszczą się o umocnienie podstaw Ojczyzny i poprawienie dobrobytu miasta i jego mieszkańców.

J. RADWAN.

Robotnicy polscy we Francji.

Według wyjaśnień delegata polskiego Zjednoczenia zawodowego, zamieszczonego w poznańskim „Prawdzie”, liczba robotników polskich we Francji przekracza w chwili obecnej 22,000, z czego 15,000 górników. Inni pracują przy odbudowie miast i niwelacji terenów, spustoszonych przez wojnę.

Francuscy pracodawcy—pisze „Prawda”—są z nich bardzo zadowoleni, bo polacy, zwłaszcza górnicy, znają swój fach i pracę wydajnie. Przeciętny zarobek wynosi 25 franków za 8-godzinny dzień pracy.

Za dzienny swój zarobek może kupić robotnik we Francji 25 kg. chleba, albo 8 funtów wołowiny, albo 6 funtów wieprzowiny lub 7 funtów cielęciny, jaj trzy tuziny lub maki pszenne 28 funtów, lub 10 funtów sera, 4 i pół funta masła lub 100 funtów kartofli, 25 kwart miewa lub 19 funtów winogrona, albo 4 funty kawy.

Na dobre ubranie trzeba pracować 12 dni, na buty 3 dni.

Księża dla opieki duchowej jest czterech. Robotnikom naszym nie wolno tworzyć Związków zawodowych, ani politycznych, natomiast wolno im zakładać najrozmaitsze kluby i towarzystwa śpiewacze, sportowe, sokolskie, tea-

tralne itd. Polacy korzystają skwapliwie z tego pozwolenia, to też kopalnie musiały wystawić, obok zabudowań robotniczych, specjalne hale na teatry, kluby itd., co jest we Francji nowością. Szkoły polskie są już wszędzie. Robotnicy uczęszczają do nich chętnie, ucząc się, obok języka francuskiego, wielu praktycznych gałęzi wiedzy. Gazet polskich, niestety, jest mało. Małżeństwa mieszane francusko-polskie zdarzają się dość często.

Pośród pierwszych oddziałów robotniczych było społo „spartakowców”, którzy uszli z Niemiec. Rychto ich jednak wykryto i wydano. Francuzi czuwają, aby nikt zarazony bolszewizmem do Francji nie przyjechał.

Z Francji płynie do Polski co miesiąc pokaz na sumy franków, zaoszczędzonych przez naszych robotników, co nie może być bez wpływu na podniesienie się naszej waluty i ogólnego dobrobytu.

Pobór podatku dochodowego.

Na posiedzeniu Komisja Budżetowo-Skarbowa obradowała nad projektem ustawy o zmianie niektórych postanowień o tymczasowym poborze podatku dochodowego.

Podczas obszernej dyskusji wyjaśniono, że wymiar podatku dochodowego na podstawie ustawy z dn. 20 maja w wielu wypadkach był niesuszny.

W rezultacie dyskusji zaproponowano zniesienie całkowitej ustawy o poborze podatku dochodowego z dn. 20 maja i wstrzymanie egzekucji.

Na wniosek posłów Wierzbickiego i Woźnickiego do projektu nowej ustawy, która ma zastąpić ustawę z dn. 20 maja wstawiono ustępy, zalecające zaliczenie całkowitej sumy pobranego podatku dochodowego, ściągniętego na podstawie ustawy z 20 maja, na poczet daniny i podatku dochodowego, który zostanie normalnie wymierzony.

Pan wiceminister Markowski oświadczył, że Rząd na takie stanowisko zgodzić się nie może, przede wszystkim zaś na zaliczenie ściąganych sum podatku dochodowego na poczet daniny ze względu na to, że cała kasowosc państwa oraz spodziewane wpływy z daniny w roku bieżącym, musiałyby być poddane szczegółowej rewizji i być daleko idącym zmianom.

Na wniosek pos. Wierzbickiego przystąpiono do głosowania nad projektem nowej ustawy w liem czytaniu. Ustawa ta wraz z poprawką P. S. L. domagającą się zwrotu nadebranych sum na pokrycie daniny została przyjęta.

Pan wiceminister Markowski oświadczył, że Ministerstwo Skarbu wyda telegraficzne polecenie wstrzymania egzekucji sum podatku dochodowego dotychczas jeszcze nie ściąganych. Jednocześnie p. minister zaznaczył ponownie, że Min. Skarbu, nie może zgodzić się na propozycję pos. Wierzbickiego i Woźnickiego o zaliczenie pobranych sum na podstawie ustawy z 20 maja sum podatku dochodowego na poczet daniny.

Drugi Targ Poznański.

W miarę tego, jak zbliża się termin otwarcia „II Targu Poznańskiego” w biurach targu, mieszczących się na placu Sapieżyńskim, panuje coraz większe ożywienie. Praca przygotowawcza nadiera i ciepła i gorączkowego, ruch w biurach wzmaga się z minuty na minutę.

Do biura Targu prowadzą dwa wejścia; jedno przez bramę domu Nr. 10a, wchodziły obywateli poznańscy, zgłaszający chęć w zrozumieniu znaczenia Targu i mieszkanca dla gości i wystawców, drugim przez bramę domu Nr. 9 napływają interesanci, goście i wystawcy, udający się do biura informacyjnego; gdzie specjalne wyszkoleni urzędnicy udzielają wszelkich wiadomości i wskazówek, dotyczących rozmieszczenia ekspozycji na targu, propagandy, biuletynu targu itd. w zawieszonych kwiecistych informacjach p. wiceprezesa Szumańskiego, który przy I. Targu jako informator i kasjer, zaoferował w tej dziedzinie bogate doświadczenie. Specjalne zyczenia, dotyczące rozmieszczenia wystawców, opracowuje wiceprezesa p. Szumańskiego, a nad wszystkim czuwa naczeny dyrektor p. Krzyżaniewicz, który zorganizował I. targ Poznański. Po złożeniu zgłoszenia przechodzi formularz przez różne oddziały, które rejestrują miejsce oraz specjalne żądania wystawców i przygotowują odpowiednie urządzenia.

W innych biurach załatwia się korespondencję we wszystkich językach i odpowiada się na liczne zapytania nie tylko z Polski, lecz niemal z całej Europy, a nawet z Ameryki. Dalej mieszczą się biura propagandowe skąd wysyłane są artystyczne barwne plakaty, przed stawiające wizerunek Osmoślaską i dojazd kolejowy. Na plakacie u góry widnieją w trzech językach napisy z datą Targu, w środku trójkąta, umieszczonego na tle wieży znajduje się napis w polskim języku „II. Targ Poznański 19-27. marca 22 r. U dołu podano adres Miejskiego Urzędu Targu Poznańskiego. Plakat zawiera również pod względem wykonania, jak i co do pomysłu przedstawia się bardzo interesująco. Nadto projektowane są inne druki propagandowe i organizuje się specjalny dział propagandy zagranicznej.

Ponieważ do dnia 1 lutego 22 r. lista wystawców ma być zamknięta, biura Targu są czynne od rana do późnego wieczora. Pracujący w nich personel udoskonalają się coraz bardziej, co uwidoczniła się również w szybkim załatwieniu korespondencji, tak ludzkiej jak i maszynowej.

Wszystko przemawia za tem, że „II. Targ Poznański” zgromadzi podwójną, a nawet potrójną liczbę wystawców i taką liczbę gości. „II. Targ Poznański” tym jeszcze różni się od I., że oprócz wyrobów przemysłu krajowego zawierać będzie także wytwory i towary zagraniczne, reprezentowanych przez obywateli Państwa Polskiego i Górnego Saska, ziem Wiedeńskiej i Galijskiej.

W najbliższych dniach ukażą się plakaty na kolejach, wagonach, ościanach, w bankach itd. Pan dyr. Krzyżaniewicz wyjechał obecnie do Warszawy, celem porozumienia się z poselstwami i konsulatami zagranicznymi, a między innymi z misją sowiecką, żeby je zaprosić do odwiedzenia „II. Targu Poznańskiego”.

Wojciech Cwibal.

Żywe Bóstwo Lzcieieli Szatana.

(POWIEŚĆ FANTASTYCZNA).

(5)

(Ciąg dalszy).

Kiedy nie da do siebie przystąpić, panie poruczniku—usprawiedliwił się nie mniej stracony koniuch. „Panie poruczniku, czy pana nie zastanawia, że... tu przerwał szeptem i zaczął czegoś nadłuszczać. W dalszym ciągu napisał oświadczenie, w którym w imię swego szybko jeden za drugim strzelał.

Cały obóz w jednej chwili zerwał się na równe nogi, jak oparzony.

„Pogasić ogień! bez komendy nie strzelać!” rozkazywał głośno ale spokojnie, porucznik.

Pierwsza i druga sekcja w tyralerki! kłótnie w na most! prowadził sierżant Nowak! reszta do mnie! zbiora na ordynku!”

Sierżant Nowak był zbyt starym i doświadczonym żołnierzem, żeby się błyskawicznie nieorientować w sytuacji. Przedewszystkiem nie dostrzegł nic podobnego na grobli, to też zabronił surowo swoim żołnierzom strzelać. Jedną sekcję zostawił u wylotu grobli, z drugą zaś udał się, naturalnie z zachowaniem wszelkich możliwych ostrożności, na fatalny mostek. Przy samym mostku, na grobli, natknęto się na jedne go z postawionych na posterunku żołnierzy, niejakiego szeregowca Michałaka. Biedaczysko oszalał poprostu ze strachu, nie chciał nikogo dopuścić do siebie, samego sierżanta, o mały włos, co nie przebieł bagnetem, gdy ten się starał cośkolwiek zbliżyć do niego. W końcu go rozbrojono i starano się cierpliwie

wy badać o powód alarmu, zwłaszcza że drugiego żołnierza, szeregowca Borkowskiego, na posterunku nie było. Szukano go na moście, za mostem—naprawdę, wracając, któryś z żołnierzy nadebrał na porzucony karabin.

Tymczasem Michałak potrochu przychodził do siebie.

„Jakiś... upiór... porwał... Borkowskiego... staliśmy we dwoje... on... na... moście, ja na grobli... Naraz coś strasznego, niby chimera, razem z deszczem spadła na niego... Nawet nie krzyknął... zaraz wszystko znikło... strzelałem, karabin mi się zagwoździł. O Jezu! panie sierżancie, ja tu nie wytrzymam, lepiej rozstrzelacie, pod sąd połowy—wszystko, byle nie tu!”

Nasz sierżant namyślał się, zakłopotany, co robić? Miał różne wydarzenia w swoim burzliwym życiu, w takiel jednak ciężkiej sytuacji jeszcze nie był nigdy.

Wyraźny rozkaz dowódcy baonu brzmiał: „obsadzić mostek”. Z drugiej zaś strony dobrze wiedział, że żadną siłą ludzką, nie będzie zdolną zmusić tych ludzi do pozostania na tym fatalnym posterunku—w nocy choć godziną.

„Chłopcy! kto na ochotnika zostanie ze mną tu do rana?”

Nie odezwał się nikt.

„Ano to trudno, sam zostanę, kapral Borek! przynieście mi z namiotu tytuł i fajkę, a po drodze nie zapomnijcie zalać sekci cośmy ją zostawił w rezerwie za groblą.”

„Rozkaz, panie sierżancie,—a może ja bym się zstał z panem sierżantem?”

„No, nie potrzeba, tak mieliście wieczorą służbę, odpocznijcie, przecież tu mi nie nikt nie zię.”

Adjutant wysłuchał raportu kaprala Borka, kazał przyprowadzić sobie nieszczęsnego szeregowca Michałaka. Wypytał się go skrupulatnie o wszystkie szczegóły, ale biedaczysko, żołnierz był tak wylamiony, że coraz mniej pamiętał i coraz to maczał opowiadając. Porucznik wzruszył ramionami.

„Odprowadźcie go ntech się wyśpi, bo jeszcze gotów się ze strachu pochorować. Plutonowy Zarzycki!”

„Rozkaz, panie poruczniku!”

„Obejmiecie do rana komendę obozu. Warty, sprawdźcie. Kucharzy rano przypinować. Ja idę na mostek do sierżanta Nowaka. Rano przysięcie nam zmiatnąć... Co się gapicie, jak sroka w gnat? Wzięta, polski ołtcer, mam zostawić najlepszego podoficera w pułku, na straconej placówce samego? Omaszerować!”

„Rozkaz, panie poruczniku!”

Gdy się dowiedział żołnierz, że porucznik idzie na most, wstyd mu się trochę zrobiło, że to niby sierżanta samego zostawił. Kilku, co odważniejszych, zgłosiło się nawet do porucznika, że chcą iść na ocnotnika.

Ale porucznik się zaciął—„Nie potrzeba, sam sobie radę damy!”

Sierżant Nowak bynajmniej się nie przejął tem, że został sam jeden wśród szczerzego poia, w głąs i ciemnościach nieprzeniknionych. Irytował go trochę, że no deszcz, co mu szynę do cna przemoczyło to ze tytoniu zabrakło. Zeby, jeszcze trochę wódkę mieć na rozgrzewkę, toby było wcale nie gorzej.—Wynalazł sobie jakiś zgrabny pieniaszek, karabin wrażliwy, nóg i dumał, o tajemniczym porwywaczu żołnierzy nie miał wcale strachu,—wczoraj porwał jednego, to dzisiaj na jednym poprzestanie! „Wszystko w przyrodzie dąży do harmonii!” Ironizował sobie w myśl.

Nagle jego czułe, a wprawne ucho, usłyszało plusku deszczu, usłyszało zdania przytłumione ostrożne kroki. Zerwał się na równe nogi, karabin, niby glina fajka, stęknął jeno przeciągle w potężnych, żyłastych dłoniach.

„Kto idzie?”

„Podporucznik Niwiński!”

„Hasło?”

„Litwa!”

„Odzew?”

„Prypeć!”

(D. C. N.),

List z Górnego Śląska.

Partje polityczne i walka stanów. — Co widział. Ucieczka urzędników niemieckich. Drożyzna i spekulacja. — Plan fabryki drobnych wyrobów metalowych.
(Od naszego korespondenta górnośląskiego).

Katowice, 10 stycznia.

Z chwila objęcia polskiej części G. Śląska kraj nasz, dotąd pod wpływem walki plebscytowej i zaborowej wysiłku ratowania jaknajbardziej uszczuplonej i niezdolnej do pracy ludności, uległ — niestety — uradzi swojemu dotychczasowemu, wyjątkowo, silnego obozu na Związku i Bractwie Złoty na wewnątrz. O ile dotąd z roznych stron miało miejsce wnoszenie wasni partijnych, między innymi, o tymże oszczędzaniu może być kłopotliwa polityczno-partijna z ciwnia, gdyż po przejęciu kraju przez władze polskie zadanie przeszło — w rzeczywistości — am pozory, moralne nie stały już temu na przeszkodzie. Obecne porozumienie polityczne na G. Śląsku znajduje się niejako w stanie nieufności, nie można jeszcze powiedzieć o budzącej się powściągniętej partii, już istniejącej, a temu mniej polskie mających. Walki polityczno-partijne na G. Śląsku od „akcji” — to tuż, tj. od czasu przyłączenia się centralnej grupy, p. napierającego do obozu narodowego, którego wyrazem było nioło polskie w parlamencie niemieckim, nie było, jeśli pominiemy się wówczas już na G. Śląsku istniejąca P. R. S., która jednakże prowadziła głównie walkę klasową, istniały wtedy zatem tylko dwie partje polityczne: niemiecka i polska, dwa obozy: polski i niemiecki. Oboz niemiecki dziei i się na różne partje, jak centrowa, narodowo-liberalna (wszechniemiecka), postępowo-ludowa i socjalistyczna, ale oboz polski, z pominięciem socjalistów, składał się z jednej tylko partji polsko-narodowej. Powstało wprawdzie za staraniem posła koriantego stronnictwo partji narodowo-demokratycznej, ale była to tylko organizacja, mająca u nas na celu głównie pogłębianie oświaty narodowej, nie zaś walkę partyjną, gdyż cała ludność polsko-górnośląska z pominięciem może niejedynych mających grup lub jednostek była jedynego przekonania — usposobienie polsko-narodowe.

Pod wpływem walk plebscytowych i najprzeróżniejszych interesów klasowych, narodowych i osobistych, pod wpływem nietylko wieści o walkach partyjnych w Polsce, co najważniejsze, pod wpływem usiłowań roznych partji tamtejszych, dążących do zaszczepienia swych wpływów także na G. Śląsku, czasy się zmieniły i dotychczasowy jednolity oboz polsko-narodowy zaczyna się rozstrajać. Pod względem ideowym odtąd najistotniejszą jest tutaj N. P. R., która z początku (pośsiała w początkach r. 1921) niewiele się angażowała w sprawy polityczne, ostatnio jednak występuje czynnie i to bardzo żywo, następuje P. R. S. i partja chłopsko-ludowa. Ta ostatnia jednak lub dwie, w ostatnim czasie powstaje i barzo do niej podobne grupy odtąd mały występowały na zewnątrz, tak iż trudno powiedzieć coś więcej o ich znaczeniu. Jasnym jest to, iż ludność polsko-górnośląska jako ludność przeważnie robotnicza skłaniać się będzie w przyszłości więcej ku partom robotniczym. Ale jasnym też jest, że Górnoślązak jako wypróbowany patriota nie pójdzie w zapale walki partyjnej tak daleko, żeby stąd wynikać miała szkodliwa społeczność i ojczyzny. Walki partyjne ukształtowanie się partji politycznych na G. Śląsku znajduje się dopiero w początkach, w stanie fermentacji, jak wyżej nadmieniliśmy. Spokojne lub raczej ułożenie się stosunków zacząć będzie od sposobów walki i tonu, jakie, użyją poszczególne partje celem pozyskania zwolenników. Zdaje się jednakże, że nie ze wszystkimi obozami ten będzie spokojny.

Z pomiędzy partji klasowych niezawodnie zetrą się z sobą barzo ostro socjaliści N. P. R. owcy, cała zaś więcej unierkowana prawica narodowa walczyć będzie musiała z jednolitym drugiem. Poza tem wchodzi w grę najrozmaitsze urobne grupy, stworzone przez ludzi amficznych, którzy przy ich pomocy również pragną dojść do znaczenia i władzy. Poważnym czynnikiem jest także Związek Byłych Powstańców, w związku tym jednakże również ściągają się z sobą dwa prądy.

Naczelną Radą Ludową składa się z przedstawicieli poważniejszych stronnictw politycznych i organizacji zawodowych. Ze jednak już w łonie samej Rady Naczelnej nie wszystko jest w porządku, świadczą różne przykłady z ostatnich czasów. Wspomnę o jednym. Pan Calonder przyjmował w tych dniach przedstawicieli polskich związków zawodowych na G. Śląsku, przedstawionych mu przez N. R. L. Niestety, z rozmysłu czy też przez — zapomnienie — N. R. L. nie

przedstawiła mu przedstawicieli związku polskich kółek rolniczych, liczącego 50000 członków zorganizowanych. Związek ten o konferencji z p. Calonderem dowiedział się dopiero z prasy. Oczywiście oburzenie stąd wielkie i nowy, dalszy zarobek do przyszłego zamieszania partyjno-politycznego. Zaznaczyć przytem wypada, że przez tego związku, p. Calonder, jest zarazem członkiem N. R. L. Rzecz wiece charakterystyczna jest także iakt, że na konferencję prasową, jaką nazajutrz potem p. Calonder odbył z przedstawicielami prasy polskiej, nie zaproszono przedstawicieli kilku pism wydawnictw polsko-narodowych. Trudno, rzecz prosta, w takich warunkach myśleć o utrzymaniu w przyszłości zgody, w obozie polskim na Śląsku. Ale co na to powie p. Calonder, jeśli pomysli, wobec braku przedstawicieli organizacji rolniczych, iż wogóle nie ma polskich rolników na G. Śląsku, że znaczenie prasy polskiej jest tutaj tak nikłe, iż przedstawicieli jej policzyć można na palcach u jednej ręki?

Urzędnicy niemieccy na dobre wynoszą się z G. Śląska. Razem około 75 proc. niemieckich urzędników państwowych, nawet — po większej części — w polskiej części G. Śląska urodzonych w najbliższym czasie kraj nasz opuści. No — krzyż na drogę! Ludność polska jest z tego barzo zadowolona, choć, przyznać trzeba, z pocałunku bez nich powstać mogą pewne trudności. Głównie są to urzędnicy pocztowi i sądowi, także barzo wielu urzędników kolejowych. Znaczna ich część przeniesiona została na nowe stanowiska, lecz zamiast do Berlina i innych wielkich miast, jak sobie życzyli, wysłano ich znowu w polskie strony, jak do niemieckiej części G. Śląska, tuż nad granicą polską, lub na Wartyję. Tak postąpiono z większą ich częścią. O przeniesieniu do Niemiec prosili przeważnie starsi urzędnicy, w obawie, że po owych kilku latach, jakie jeszcze służyć mają, rząd polski pozostawi ich bez pensji pod protekstem, że o pensje mogą się dopominać u rządu niemieckiego, ktoruemu dłuższy służyli. Obawy ich oczywiście pozpawiane są pośsawą, ale jeśli chcą uciekać, tem lepiej dla skarbu polskiego, który uzyska w ten sposób kilkadziesiąt milionów, jakie musiałby wypłacić na pensje dla licznej rzeszy bezrobotnych w Polsce i nas, którzy uzyskają stanowiska. Bo o brak urzędników w wszystkich innych sił potrzebnych do utrzymania normalnego ruchu życia na G. Śląsku obawiać się nie ma potrzeby. N. R. L. i organa rządu polskiego wszystko już przewidziały i przygotowały.

Obawę wzbudza jednak wrastająca stale drożyzna i spekulacja. Kartofle naprzykład, które w ubiegłym roku w tym czasie kosztowały najwyżej 45 mk. za centnar, kosztuje obecnie 130—140 mk., a prawdopodobnie jeszcze porożęją, podczas gdy zarobki w porównaniu z rokiem ubiegłym poniosły się o najwyżej 50 proc. Prawda że wiele artykułów nie poniosło się w tym samym stopniu, co ziemniaki, ale drożyzna jest wielka wszystkie towary są znacznie droższe niż w niemieckiej części G. Śląska lub w Niemczech. Pochodzi to częścią bądź z powodu spekulacji, bądź z przyczyny trudności otrzymania znaczniejszych kretytów u dostawców niemieckich w głębi Niemiec ze względu na możliwy bliższy termin objęcia kraju przez administrację polską, częścią zaś z powodu skupywania i przechowywania znacznych ilości przez kupców i konsumentów, w przypuszczeniu, iż po przejęciu kraju przez administrację polską drożyzna będzie jeszcze większą.

Kapitałisci międzynarodowi, wyzyskując obecną konjunkturę i niski kurs marki niemieckiej, skupują znaczne tereny na G. Śląsku, głównie w polskiej części, spodziewając się później wielkich korzyści z eksploatacji kraju, którego przyszłość zapowiada się tak świetnie. Nie brak też i kupców polskich, ale kapitały ich nie mogą się równać z takimi walutami jak dolary i funty szterling, muszą się ograniczyć na pokrycie mniejszych zakupów.

Mimoto są to już poważne zaczątki. W ręku polskim jest już szereg wielkich składów, kilka hoteli, kapitał polski znajduje się w różnych wielkich przedsiębiorstwach przemysłowych, powstało kilka nowych banków (wszystkie poważniejsze banki polskie posiadają tutaj swoje filie). Wielki przemysł górnośląski wyraźnie ustosunkował się do potrzeb wschodu, i tam dotąd spogląda jako na przyszły teren swej działalności. Planowana też jest, jak się właśnie dowiadujemy ze strony interesowanej, budowa polskich fabryk drobnych wyrobów żelaznych i stalowych, jak narzędzi rzemieślniczych, noży itp., aby uczynić zbytecznem sprowadzanie tego towaru z Nadrenji i Soingen. Ma to być przedsiębiorstwo czysto polskie z kapitałem jedynie polskim.

ALEKSY PAJAK

Niestusznna napaść.

W Nr. 2-m „Głosu Kaliskiego” wydrukowana została w formie listu otwartego do mnie, napaść ze strony Kaliskiego Związku Ludowo-Narodowego, z powodu akcji, przedsięwziętej przeze mnie w Narodowym Zjednoczeniu Ludowym o ulgi przy płaceniu daniny Państwowej dla tych mieszkańców Kalisza, którzy po nieśludowodnieniu straty, wskutek zburzenia i ograbienia miasta przez Niemców w 1914-ym roku.

Ponieważ napaść ta oparta na zgola fałszywych insynacjach autorów listu mogłaby wprowadzić w błąd tych kaliszian, którzy „Głos Kaliski” czytali, zmuszony jestem dać Zw. Lud. Narodowemu stosowną odpowiedź. Przedewszystkiem fałsem jest, takowyli konferował w sprawie daniny z ministrami, również nieprawdą jest, abym proponował Radzie miejskiej wydanie odezw do Rządu w sprawie zaliczenia Kalisza do miejscowości zniszczonych przez wojnę. Obydwie te wiadomości są, że tak powiem, wysane z palca, już choćby dlatego, że staram się zawsze niedoręczności nie popełniać, a takie fakty narzucałoby się na to miało zasługiwać.

Rozmawiałem w Łiskowie, w sprawie Kalisza tylko z ministrem pracy Darowskim w kwestji wyniesienia z Kalisza obozu dla ukarłowców to nie samowolnie, lecz po porozumieniu się z panem Starosią kaliskim. Gdy by moje starania w tej sprawie uwiecznione zostały pomysłnym skutkiem, wątpliwość byłaby o taką krzywdę dla zniszczonego Kalisza, o którą by się miał prawo upominać w aroganckiej formie kaliski Związek Ludowo-Narodowy.

Pertraktacje z ministrami zdrowia, pracy i aprowizacji w sprawie daniny aczkolwiek bardzo życzliwie usposobionymi dla Kalisza, jako nie mającymi nic wspólnego z wymiarem daniny, nie miałyby ani racji, bytu, ani nawet sensu.

W sprawie daniny konferowałem tylko z posłami Nar. Zjed. Ludowego, którzy byli na poświęceniu Sierocinca w Łiskowie, nie jako radni miasta lecz z upoważnienia Związku Przemysłowców Kaliskich, którego posiedzenie odbyło się w przeddzień pobytu mego w Łiskowie na zasadach następujących:

Ostawa o daninie przewiduje trzy rodzaje ulg dla płatników, którzy ucierpieli podczas wojny: 1) SPECJALNE: dla o pow. woj. białostockiego, 9 nowogrodzkiego, 10-poleskiego, 19 wołyńskiego; 2) OGÓLNE dla 17 pow. woj. warszawskiego, 5 kieleckiego, 19 lubelskiego, 9-białostockiego, 3 pomorskiego, 2 krakowskiego, 21 łwowskiego, 16 stanisławskiego, 17 tarnopolskiego, razem 109 powiatów 13); INDYWIDUALNE dla 19 pow. woj. warszawskiego, 10 kieleckiego, 19 lubelskiego, 1 (przezińskiego) woj. łódzkiego, 9 białostockiego, 8 krakowskiego, 24 łwowskiego, 16 stanisławowskiego, 17 tarnopolskiego, 3 pomorskiego, 6 białostockiego, 11 nowogrodzkiego, 9 poleskiego, 19 wołyńskiego — razem 161 powiatów.

Wniosek mój, przedstawiony posłom z Nar. Zjed. Ludowego dotyczy tylko zrównania Kalisza, który w znakomitej części został oddubdowany, z mieszkańcy jego znaczne odszkodowania nie otrzymali, z powiatami takimi jak przeziński, kielecki, radomski, lub olkuski, które dziś zupełnie są przywrócone do normalnego stanu, jaki panował tam przed wojną, a — jakim Kaliszowi za lat 10 nie będzie wolno marzyć.

Z drugiej strony wiadomo, że Polsce przyznano prawo odszkodowania za bezpodstawnie zniszczenie i grabowanie Kalisza i jego mieszkańców w taki

wysokości, że prawie, że zostaną pokryte tam odszkodowaniem wszystkie pretensje Niemiec za inwestycje rządowe w odebranych im krakach. Kiedy kaliszanie czy odbiora swe należności z tego tytułu, jest wielkie pytanie. A zatem Kalisz składa może największą daninę państwowej, gdyż swymi stratami pokrywa kilkadziesiąt miliardową pretensję Niemiec.

Czy zatem czynem niepatryjcznym było wystąpienie Związku Przemysłowców o udzielenie ulg indywidualnych tym przemysłowcom, co mi wywiediono mąszyny, tym kapcom, co im zagrabowano towary i tym rzemieślnikom, co im zniszczono warsztaty pracy.

Związek Ludowo-Narodowy zarzuca mi, że miałem na widoku tylko tych, co działają stosunkom z władzami okupacyjnymi i gorzili się milionów. Niekierem na insynuacje odpięram stanowczo. Pragnąc, aby złączono do 3-iej kategorii ulg Kalisz, miałem na myśli tylko tych skrzywdzonych łosem, co tutaj się po stępach Sybiru i Kaukazu, których podczas pobytu mego w Rosji, odszukiwałem i pożyłem im zapomogli, nie pytając się o ich przekonania polityczne, a którzy gdy wrócili do swego rodzinnego miasta znaleźli rozgrabione mienie przez Niemców, lub miejscowych wapirobów, korzystających z nieobecności sąsiada lub lokatora.

Ci, co z władzami okupacyjnymi byli w zgodzie, co protestowali przeciwko wysłaniu depeszy od Rady miejskiej do Rady Stanu, co skupują place pspalonych domach i dostają na budowę wielomilionowe pożyczki rządowe, ci pomocy mojej nie potrzebują, znajdują w Związku Ludowo-Narodowym, ieden przewodców którego poset wierzycki i referent daniny specjalnie broni wielkich tow. akcyjnych, a wniosek o ulgi indywidualne dla Kalisza utrafił.

W Radzie miejskiej po porozumieniu się z Prezesem Rady i Prezydentem rezerwowałem przed się starań i ujemny ich rezultat, aby miasto wiedziało komu niezaliczenie Kalisza do miejscowości korzystających ulg zawdzięczać może.

Co do odezw, to ponieważ, Kalisz nie będzie korzystał z ulg, stosowanych z urzędu, lecz na skutek próśb płatników, które na podstawie art. 48 muszą

Hymn dziękczynny za przywrócenie Polski (na nutę: Boże, coś Polskę).

Wszehmocny Boże! dzieci Twoje Panie
Z radością dają przed święte ołtarze,
By Ci cześć złożyć za Twe zmiłowanie
Nad Polską, którą rozdarli mocarze.

Ześ się zlitował nad nieszczęsną Panią!
Wieczna Ci wdzięczność naszych serc zostanie.

Straciłeś z tronów monarchów czeredę
Za ich rabunek naszej owojiny.
Przez sto lat przeszło Jagiellonów schodę
Od trzech sąsiadów pokrywały blizny.

Ześ się zlitował nad nieszczęsną Panią!
Wieczna Ci wdzięczność naszych serc zostanie.

Podniosłeś smutne, pokorne. Twe sługi
Za stałą miłość do swej Polski—Matki.
Na zmartwychwstanie, której przez czas długi
Czekali ojców ojciec i dzieci.

Ześ się zlitował nad nieszczęsną Panią!
Wieczna Ci wdzięczność naszych serc zostanie.

Dzięki Ci Chryste, coś sam cierpiał rany
I śmierć poniosłeś na Golgoty szczyt,
Ze nasz głos błagalny został wysłuchany;
Rozdarłej Polsce przywróciłeś życie.

Ześ nam ojczyznę raczył zwrócić Panią!
Wieczna Ci wdzięczność naszych serc zostanie.

A gdy są wśród nas rozliczne dążenia,
Do Ciebie, Pani! wznosimy błagania:
Wszczep w serca nasze, dla Polski istnienie,
Jedność i zgodę z samego zaranka.

Również usilnie błagamy Cię Chryste!
Spraw, by sumienia wszystkich były czyste.

Gdy jedność, zgoda panują w narodzie,
Nikt nie zwycięży i nikt go nie zmoże;
Więc by daremnie nie błądzać po szkodzie,
O te przymioty prosimy Cię Boże!

Niech nas w tym wesprą Twe łaskawe Nieba,
A zbraknie biednych—nie zabraknie chleba.

Przyjdź Duchu Święty, racz nam dać Twe dary:
Potęgę miłości, nadziei i wiary;
By nawa Polski wśród krajów szeregu
Była bezpieczna od brzegu do brzegu.

Racz nas wysłuchać Duchu Święty—Boże!
Niech nas Twa łaska w potrzebie wspomóż!
Przyjdź Duchu Święty—błogosław Ojczyznę,
Którą przywrócił do życia nonowo:
Niech nam już żadna łza z oczu nie bryzgnie
I niech się w ciałach zamieni Two słowo.

Racz nas wysłuchać Duchu Święty—Boże!
Niech nas Twa łaska w potrzebie wspomóż!

W Trójcy jedynemu, Bogu wszechmocnemu,
Niech będzie od nas wieczna cześć i chwała:
Ojcu, Synowi, Duchowi Świętemu,
I byj zawsze w sercach naszych trwała.

Przed Twoimi ołtarzami wznosimy błaganie,
Przyjmij wdzięczność Polski za jej zmartwych-
wstanie.

Kalisz, 10.1. 1922.

ANTONI BASSAK.

Składajcie ofiary na inwalidów wojennych.

KRONIKA.

— KINO „MIRAZ” demonstruje drugą serję z cyklu „Złote Trójkąty” obraz też pomimo tego, iż tematu lat kilka był już w Kaliszu, znajduje wielkie zainteresowanie wśród szerszej publiczności. Trzeba zaznaczyć, iż p. Zamort gra znakomicie, między innymi jak dowiadujemy się po dźwię wkrótce, dawno oczekiwany obraz p. t. Król otchłani z słynnym p. Sansonjo.

— W SPRAWIE FUNDUSZU dla inwalidów, wdów sierot odbędzie się posiedzenie organizatorów Komitetu pomocy w dn. 18 b. m., t. j. w środę o godz. 4-ej pp. w Banku Ziemi Kaliskiej, na które generał Wróblewski zaprasza za naszym pośrednictwem.

— WZMIANKA.

W najbliższych dniach, t. j. 24. I. 1922 r. da się słyszeć w Kaliszu jedynie raz przed wyjazdem do Europy Zachodniej „M. Ardator”, baryton lirycznej opery rosyjskiej, który posiada cudowną włoską szkołę nadzwyczajną i gorę, rywalizując w ten sposób z tenorem bohaterskim. Do pomocy w wykonaniu programu koncertowego wejdą do zespołu słynna śpiewaczka opery pietrogradzkiej „R. Grodzinska” oraz tenor „J. Staro”.

— ODCZYT.

Oddział Kaliski Związku Zawodowego Nauczycielstwa Polskich Szkół Średnich zamierza urządzić dla inteligentnych sfer Kalisza szereg odczytów. Wykładać będą prócz sił miejscowych profesorowie wyższych szkół Warszawy i Krakowa. Najbliższy odczyt wygłosi w niedzielę 15. I. w Towarzystwie Muzycznym profesor wolnej Wszechnicy w Warszawie, p. Adam Czartkowski, p. t. „Zmysł w roślin”. Ceny biletów bardzo przystępne (od 50-150 mk.), a dochód z odczytów przeznaczony jest na „Bratnią Pomoc” uczennic Gimnazjum Związkowego. Początek zawsze punktualnie o godz. 6 wiecz.

— WIZA NIEMIECKA.

W uzupełnieniu wiadomości o podróży wлиз Niemiec, zaznaczamy, że opłata za tę wлиз podniesiona została o 100 procent. Obecnie płaci się z Polski do Niemiec 200 marek niemieckich, a z Niemiec do Polski z powrotem—400 marek niemieckich.

— Z „LUNY”.

Kinematograf „Luna” wyświetla od czwartku z wielkim powodzeniem przepiękny dramat w 6 aktach, osnuty na tle prawdziwego zdarzenia i stosunków zakulisowych teatrów warszawskich z czasów rosyjskich p. t. „Ludzie bez jutra” z udziałem najemniejszą siłą w warszawskich jako Halina Bruczyńska, Józef Węgrzyn, Jerzy Leszczyński i Paweł Owerlo i inni.

Jak nam wiadomo dyrekcja zamówiła cały szereg, tak zw. szlagerów: „Tamten” Gabryeli Zapońskiej z Węgrzynem w roli tytułowej, Anna Boeyn z Henny Porten, Król August II, „W kajdanach małżeństwa” z Mią May w 2 serjach i „Strzał z Węgrzynem i Stepowskim w 2 serjach.

Jeden z powyższych wymienionych obrazów będzie wystawiony od czwartku dn. 19 b. m., a mianowicie „Tamten” Zapołski.

— PRZYKRA PRZYGODA AMATORKI GRY.

Z Sopotu donoszą polskie gazety gdańskie o następującym przykrem zdarzeniu: Do Sopotu przyjechała niedawno pewna pani z Polski dawszy się uwieść namiętności gry, weszła do kasyna sopockiego. Wróciła bez grosza. Znalazszy się nagle bez środków nawet na powrót, zwróciła się do zarządu kasyna z prośbą o wyasygnowanie pewnej najkonieczniejszej sumy, chociażby w formie pożyczki; przypuszczała w swojej naiwności, że w Sopocie obchodzą się z klientelą podobnie jak w Monte Carlo, gdzie graczom, którzy pozostawiają wszystko swoje na miejscu, udzielano tzw. „wyjatyku”, odpłaty pieniężnej, koniecznej na powrót do domu. Na tę prośbę odpowiedziano jej,

że winna zwrócić się do sopockiego Magistratu, gdzie jej wyasygnują pewną sumę. Zaledwie jednak pani owa przekroczyła próg Magistratu, wciągnięto ją do węgierzawskiego do jakiegoś lochu, aresztanckiego. Przerażona i zdenerwowana przeleżała na nagich deskach więziennej przyczółki, a dopiero na drugi dzień pod eskortą odstawiono do Tczewa czwartą klasą. Pani owa leży obecnie w Tczewie w hotelu, gdzie chociaż nie zdolna do uzyskania jakiegokolwiek satysfakcji za owo brutalne obelżenie się. Fakt ten chyba będzie dostateczną wskazówką dla graczy, co sądzą mają o sopockim kasynie i o jego lojalności wobec tych, z których żyją.

— NOWE TOW. AKCYJNE.

W dniu 16 stycznia 1922 roku o godz. 3-ej po południu w lokalu Banku Handlowego w Kaliszu odbędzie się organizacyjne zebranie Akcyjnego Towarzystwa budowy i eksploatacji gmachów w Kaliszu.

Komitet Organizacyjny stanowią pp.: Ludomil Pułaski, Stanisław Bzowski, Ignacy Chrystowski, Bolesław Chrzanowski, Kazimierz Czapski, Teodor Deutschman, Leon Dzięwulski, Bolesław Łissowski.

OBWIESZCZENIE.

Na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 14 października 1921 r. (Dz. Ust. Nr. 88) została powołana przy tutejszym Starostwie Powiatowa Komisja do Badania Cen i Zysków.

Celem wspomnianej Komisji będzie, nie naruszając zasad wolnego handlu wpływać na ustalenie cen wszelkich artykułów, szczególnie przedmiotów powszedniego użytku i tym sposobem powstrzymać nieczemnie uzasadnioną tendencję zwyżkową.

Do wspomnianego celu Komisja dążyć będzie przy zastosowaniu wszystkich ustawowo dopuszczalnych środków.

Podając do publicznej wiadomości osoby powołane względnie delegowane do Powiatowej Komisji, zwracam się z gorącym wezwaniem tak do kupiectwa jak i do ludności powierzonej mi powiatu, aby wspomnianej komisji okazywały odpowiednią pomoc.

W myśl uchwały Komisji powziętej na pierwszym swym posiedzeniu z dn. 29 grudnia 1921 roku, wzywam wszystkich pp. Kupców i właścicieli zakładów spożywczych, by na towarach uwidocznili ceny nie tylko wewnątrz lokal, lecz również na wystawach.

Za podstawę należy wziąć jednostki w metrach, litrach, względnie kilogramach.

Do skutecznego powyższego uwidocznienia cen wyznaczam termin dwutygodniowy, od dnia podania niniejszego ogłoszenia do publicznej wiadomości. W stosujących się do powyższego zarządzenia zostaną podlegni ci do odpowiedzialności administracyjno-karnej w myśl ustawy z dn. 2-go lipca 1920 r. Dz. Ust. Nr. 67 poz. 449.

Członkowie Pow. Komisji do badania cen i zysków.

Większa własność Feliks Karśnic i, zastępca Leon Bronikowski; małe rolnictwo Kazimierz Cichowicz, zastępca Jan Rudowicz, wielki przemysł Józef Radwan; zastępca Murcy, Liberman; wielki handel Alek. Urych, mały przemysł K. Wolf dański, mały handel Wincenty Szwarz, przedstawiciele miasta Kalisz Edward Paszkowski i Bronisław Składanowski; przedstawiciele grupy żywców: Jan Kindler, Abram Landau, Tomasz Karśki, Hersz Anber; zastępcy: Tomasz Młynarski, Kościelce Hironim, Józef Blumenkrantz.

Kalisz, dn. 10 stycznia 1922 roku.

Starosta: REMBOWSKI.

Od KASZLU i przeziębienia

używaj PASTYLKI

„NEO” — i „VALDA”

wyrobu

LABORATORIUM CHEMICZNO-FARMACENTYCZNEGO

MODLIŃSKI i ROGULEC w Warszawie.

Żądać w aptekach i składach aptecznych.

3327

WĘGIELI KOKS

GÓRNOŚLĄSKI i KRAJOWY DOSTARCZA Szybko i tanio.

Markus PLOPPER,

Eksport Węgla i Koks w Białej-

Bielsku, Śląsk-Cieszyński.

3231

Dom murowany

ze sklepem i obszerną podwórkiem wozownią stanią i oborą w Stawiszynie do sprzedania.

Wiadomość u L. KLINGERA

w Stawiszynie. 108

Jest do sprzedania

UANIA BALONA

nowa za przystępną cenę.

Wiadomość Warszawska 5,

Salon Mód, II piętro. 147

Ou sprzedania domu

sześciomieszkalniowy (1 po 6 i z kuchnią) przy ul. Ordowskiej 43 w domu śc. Kal. No. wo-kolejowa 1058 Józef N.

3130

Wyższa szkoła kroju i szycia

— nagrodzona złotym medalem w Paryżu —

E. MIECHOWSKIEJ

Kalisz, Wrocławska 50.

Sytem kroju angielski i francuski od 6 do 8 tygodni.

Po ukończeniu uczenia otrzymują dyplomy.

Klinika chirurgiczna.

Po dłuższej przerwie przyjmuję znów chorych w mojej prywatnej klinice w Poznaniu przy ul. M. Józefowskiej 22. Gł. leż. 014-6 p.p.

130

Dr. PARCZEWSKI Chirurg.

Towarzystwo Przemysłu Węglowego w Polsce Sp. Akc.

Warszawa, ul. Składowa 4,

116

ogłoszenia niniejszym subskrypcję na III-cią emisję kapitału zakładowego, uchwaloną na walnym zgromadzeniu akcjonariuszów dn. 22 września 1921 r. i zatwierdzoną postanowieniem Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu z dn. 24 października z. r. w wysokości 500.000.000 marek polskich drogą emisji 500.000 szt. akcji nominalnej wartości 1.000 mk. na następujących warunkach:

- 1) Posiadaczom akcji I-iej i II-iej emisji przysługuje w terminie do 1-go lutego b. r. prawo poboru w stosunku 6 nowych akcji na jedną dawną po kursie 1050 mk., oraz prawo pierwszeństwa poboru dalszych 14 akcji po kursie 1.400 mk.
- 2) Nierozbrane przez dawnych akcjonariuszów akcje, przydzielone będą nowym subskrybentom po kursie 1.400 mk. za sztukę.
- 3) Kwoty wpłacone na poczet akcji, nieprzyznanych przy ostatecznej repartycji, zwracane będą subskrybentom z oprocentowaniem 3 pr. w stosunku rocznym.

Zgłoszenia, z równoczesnym pokryciem pełnej ceny deklarowanej ilości akcji, przyjmuje Zarząd Towarzystwa w Warszawie oraz następujące instytucje:

Polski Bank Krajowy we Lwowie, Polski Bank Przemysłowy we Lwowie, Ziemiński Bank Kredytowy we Lwowie, Bank Ziemiński we Lwowie, Akcyjny Bank Związkowy we Lwowie, Bank Rolniczy we Lwowie, Centralna Kasa Spółek Rolniczych w Warszawie, Bank Ziemiński w Warszawie, Bank Towarzystwa Spółdzielczego w Warszawie, Bank Stołeczny w Warszawie, Bank Towarowy w Warszawie, Bank Narodowy w Warszawie, Bank Kredytowy w Warszawie, Polski Bank Handlowy w Poznaniu, Poznański Bank Ziemiński, Bank Ziemiński w Lublinie, Bank Kaliski i wszystkie zakłady filjalne tych instytucji. Warszawski Syndykat Rolniczy, Syn. Rol. w Krakowie, Związek Syndykatów Rolniczych (Kooperacja Rolna) w Warszawie i Syndykaty Rolnicze prowincjonalne w Kongresówce, zgrupowane w Kooperacji Rolnej. Towarzystwo Posiadając już własną kopalnię węgla przystępuje do budowy w Zagłębiu Dąbrowskim pierwszej w Państwie

Centrali Wzmożenie i Zdobycie Węgla

złóżonej z zakładów gazowniczych, chemicznych i elektrycznych mających za zadanie najekonomiczniejsze wyzyskanie energii i składu chemicznego węgla dla celów elektryfikacji, komunikacji, rzemiosła i przemysłu chemicznego. Równocześnie z budową tych zakładów podejmuje T-wo budowę kolei elektrycznych w Zagłębiu, w związku z pocztą siecią, istniejącą na Górnym Śląsku.

Pracując: prz. elektryczność, produkty surowe (benzol i pochodne, firol, naftalin, antracen, smoła twarda), związki azotowe (amoniak, kw. azotowy, izotermiczny, sodowy i potasowy, chlor i chlorany, lug sodowy i potasowy, wodorowęglanowy).

Rada Zar. adz. Prezes: Zygmunt Czerwinski — Nacz. Dyrektor Warszawskiego Syndykatu Rolniczego. Członkowie: Edmund Ginnwilk — Nacz. Dyrektor W. T-wa, Ubez. oc. en. Jan Armolowicz — Dyrektor Filii Polskiego Banku Krajowego w Warszawie, Leonard Babiński — Prezes Zarządu Banku Kredytowego w Warszawie, Dr. Jan Bobrzyński — Dyrektor zarządzający T-wa, Zygmunt Chmielec — prezes wiceprez w Łodzi, Juliusz Dzienkowski — Dyrektor Poznańskiego Banku Ziemiński, Dr. Tadeusz Filippi — Dyrektor Polskiego Banku Przemysłowego, Andrzej ks. Libermiski, Tadeusz Patel — członek Rady Nadzorczej Banku Mazowieckiego w Warszawie, Genert Tadeusz Rozwadowski, Racca Antoni Schmitz — członek Rady Nadzorczej T-wa Akc. Zakładów Górniczych w Sierszy. Dy. ekcj.: Dyrektor Naczelny — Dr. Jan Bobrzyński, Dyrektor Techniczny — Inż. Bronisław Lelewel, Sekretarz Generalny — Inż. Adam Skibiński.

WYŁACZNA FARYCZNO-DETALICZNA sprzedaż wyrobów

Kaliskiej Pluszowej i Aksamitnej Manufaktury

STAŁE DUŻY WYBÓR AKSAMIĆ

PLUSZE na ubranie zwykłe i sportowe,
PLUSZE na palta damskie,
PLUSZE na podszewki,
AKSAMITY na obicia meblowe i powozowe,
AKSAMITY na kapelusze i t. p.
KALISKA pluszowa (koidry) na łóżka, stoły, sofy i t. p.
GARNITURY pluszowe na kanapy oraz wszelkiego rodzaju
ju materiały włókniste i płócienna białozłote. 3146

Biurowo Techniczne i Dom Handlowy

"PROSNA"

— SP. Z OGR. ODP. W. —
w Kaliszu, ul. Ogrodowa Nr. 4,
dom własny.

Zamieszkały w Kaliszu przy ul. Piaskowej Nr. 5 Włodzimierz Juszczyk, kurator nad majątkiem nieobecnego w kraju Mikołaja Antonowskiego, zamieszkałego przed wojną w Kaliszu przy ul. Babinej Nr. 9, wywa osby posiadające jakkolwiek ruchomy majątek należący do wyżej wspomnianego, aby w przeciągu dni 7 ujawniły takowy, w przeciwnym razie zostaną pociągnięte do odpowiedzialności sądowej. Nadmieniam, że niemiecki oficer Knoch w r. 1916, zabrał i mywałnię marmurową i lustro w złocistej oprawie, które z Kalisza wywiezione nie były. Osoby zaś, które wiedzą o miejscu znajdowania się rzeczy wyżej wspomnianego jak również i o miejscu zamieszkania Marji Cerpirg uprasza o zawiadomienie go. 79

Najlepiej, najtaniej ubierać się można
w **Paryskim Magazynie Mody**
męskich, damskich i wojskowych
BIELKI, Aleja Józefiny 8.

OGŁOSZENIE.

Dnia 17 b. m. odbędzie się

dobrowolna licytacja

na urządzenie cukiernicze i drugie inne rzeczy w domu pod numerem 4, plac Kiliński. 104

INTROLIGATOR

P. LEWIŃSKI

ul. Dobrzecka Nr. 13.

Przyjmuje wszelkie roboty w zakresie introligatorstwa wchodzące.

Dla Bibliotek i Czytelni — usępuje rabat.

Ud. el. m. lek. j.

muzyki

ukończyłam pietrogradzkie konserwa orju, uczennica Jesifowej, byłam nauczycielką państwowej muzycznej szkoły w Tomsku.

Adres: T. w. rowa 7. m. 3. E. Babińska od p. 3—5 p. p.

OBEZNANA

z książkowością korespondencją, pisaniem na maszynie p. u. u. e. z. a. g. o. r. a. Wia. : w Adm., G. z. Kal. 113

Pszczelarz -- ogrodnik żonaty

poszukuje posady

Kalisz, Dobrzecka 802 n. 15 55 W. S. braciński.

Mechanik

czł. zmiory z prowadzeniem lotniczym i kowalstwem potrzebny do dom. Złotniki Małe, pocz. Kalisz od 1. 4. r. b. 87

Zginął dowód osobisty

wydany w Zagórowie w pow. Słupskim na imię Dawida Jareckiego oraz karta bezterminowego urlopu wydana przez P. K. U. w Kaliszu rocz. 1902 na także inie oraz weksel in blanco podpisany przez Henocha Jareckiego. 142

Zg. nęto odroczenie wojskowe wydane przez P. K. U. w Kaliszu na imię Ksawerego Melaka rocznik 1890. 132

Zginął PASZPORT

wydany przez magistrat m. Kalisza na imię Jankie Tulko. 131

Zgineła karta bezterminowego urlopu

wydana przez 6 pułk legjonowy w Płocku na imię Kazimierza Polakowskiego rocz. 1899 145

Zg. nęł Patent

VII kategorii w dany przez Inspektora Skarbowy na prowadzenie fabryki pocisków na imię Henocha Jareckiego. 143

Zg. nęto odroczenie wojskowe wydane przez P. K. U. w Kaliszu na imię Tomassa Nowickiego rocz. 1897. 144

Zgineła karta odroczenia

wydana przez P. K. U. w Kaliszu na imię Józefa Stanięty rocz. 1890 133

Uzasadnienie i s. b. co p. n. i. s. t. a. p. e. t. k. i. w. k. i. n. o. „M. r. o. z. u. w. d. r. u. g. e. s. w. i. e. t. o. B. z. g. o. N. a. r. o. d. z. e. n. i. a. w. i. e. c. z. o. r. n. e. o. z. w. i. o. t. e. n. i. e. z. a. n. a. g. i. d. a. p. o. n. a. s. t. e. p. i. j. a. c. y. i. d. i. e. s. : K. w. a. l. i. s. k. a, Ł. o. d. z. i. a. 14, m. 1. 134

Do sprzedania

sklep Spożywczy

z mieszkaniem i urządzeniem. Wia. w R. d. 146

Inteligentna osoba

poszukuje posady

do zarządu o mem — zna się na buchm, może się zająć dziełmi, posiada p. ważne rekomendacje. Oferty proszę składać w R. d. i. j. pod lit. „W. Z.“ 123

Obuwie

damskie, męskie i dziecięce najtaniej można kupić.

— Przyjmuje obstarunki — Kalisz, ul. Ła. i. n. n. e. i. S. k. i. e. n. i. c. z. e. j. 1. s. z. e. n. e. o. T. B. E. G. A. N. S. K. i. 125

Lipy i Gledisze

na oleje poleca zakład ogrodniczy H. WOŚCIELAKA w Kaliszu Nowy Świat 44. 136

Sprzedam kredens

oraz inne meble. Obejrzeć 12-4. Handlarze wykluczeni. Wiadomość w Redakcji. 138

Potrzebna panienka

do 2-letniej dziewczynki i do pomocy w gospodarstwie domowym. Zgłaszać się tylko z dobrymi świadectwami: Towarowa Nr. 3, mieszk. Nr. 4 I piętro od 3—7 p. p. 137